

**ESCOLA POLITÈCNICA
SUPERIOR DE GANDIA
XXV ANYS
1994-2019**

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

CAMPUS DE GANDIA

**ESCOLA POLITÈCNICA
SUPERIOR DE GANDIA
XXV ANYS
1994-2019**

Edita

Escola Politècnica Superior de Gandia. Universitat Politècnica de València

Coordinador: Santiago La Parra López

Revisió lingüística: Josepa Costa Múrcia

Disseny i maquetació: Javier Pastor Castillo

Edició

Editorial Universitat Politècnica de València

Impressió

La Imprenta Comución Gráfica

© dels textos i les imatges: els seus autors

© 2019, Editorial Universitat Politècnica de València

Distribució:

Telf.: 963 877 012

www.lalibreria.upv.es

Ref.: 6569_06_01_01

ISBN: 978-84-9048-843-0 (versió impresa)

L' Editorial UPV autoritza la reproducció, traducció i difusió parcial de la present publicació amb finalitats científics, educatius i de recerca que no siguin comercials ni de lucre, sempre que s' identifique i es reconegui degudament a l' Editorial UPV, la publicació i els autors. L' autorització per a reproduir, difondre o traduir el present estudi, o compilar o crear obres derivades del mateix en qualsevol forma, amb finalitats comercials/lucratius o sense ànim de lucre, haurà de sol·licitar-se per escrit al correu edicion@editorial.upv.es.

INDEX

Presentació del rector de la UPV: EPSG 25 anys
Pròleg del director de l'EPSG: XXV aniversari de l'EPSG
Nota de l'editor

QUALSEVOL NIT POT SORTIR EL SOL (UN SOMNI COL·LECTIU)

La Parra López, Santiago: Història d'una estrela i crònica d'una il·lusió.
Peñín, Alberto: No va ser un somni. La universitat a Gandia.

I EL SOL VA EIXIR DE NIT (RADIOGRAFIES D'UN SOMNI)

Moragues Terrades, Juanjo: L'Escola.
Alamar Penadés, Miguel: De les escolàpies al Grau.
Fernández Méndez, Manela: Els meus anys de directora.
Pastor Gimeno, Josep: Huit anys ordenant els dies amb paraules que dialoguen.

ELS FRUITS D'UNA ALBA NOCTURNA

Boronat Seguí, Fernando: Recerca i desenvolupament en Comunicacions Multimèdia Interactives i Immersives (Immersive Interactive Media -IIM- Research & Development -R&D- Group)
Cabrera, Marga i Díez, Rebeca: COMUNICA2, Un congrés d'aprenentatge actiu
Delgado Artés, Rafael: Estratègies per a afrontar el canvi climàtic i la sostenibilitat en un nou escenari territorial
Espinosa Roselló, Víctor: Gandia, una referència acadèmica, també en acústica submarina
Gregori Gregori, Valentín: 25 anys de Matemàtiques en l'EPSG
Lloret Mauri, Jaime: L'evolució de la investigació al campus de Gandia
Marín-Roig Ramón, José: Emprenedors Gandia
Martínez Capel, Francisco; Garófano Gómez, Virginia i Muñoz Mas, Rafael: Estudis ecològics per a la restauració fluvial, els cabals ecològics i l'adaptació al canvi climàtic
Mestre Mestre, Eva M.: Les nostres aportacions a la lingüística aplicada
Miret Pastor, Lluís: El Campus de Gandia com agent dinamitzador i desestacionalitzador d'una destinació turística
Navarro Laboulais, Cristina: Un LMOOC (o un MOOC de llengües)

Picó Vila, Rubén: Alguna cosa sona al campus de Gandia.
Rieta, Joaquín: Tecnologia i Medicina en l'EPSG
Sánchez Morcillo, Víctor: L'EPSG en l'aventura espacial europea
Teruel, Lola i Viñals, Mª José: La investigació en turisme al Campus de Gandia
Toledo Alarcón, José F.: Grau en Tecnologies Interactives

ELS ZELADORS D'UN SOMNI COL·LECTIU

Ábalos Galcerá, Ana: L'orientació al campus de Gandia
Carpio Máñez, Fernando: L'esport en l'EPSG
Figueiras San Claudio, Beatriz: Els serveis del campus de Gandia.
Mas Castells, Josep Àngel i Costa Múrcia, Josepa: El valencià al Campus de Gandia.
Muszynski, Michaela B. i Estruch, Vicent: La internacionalització del Campus de Gandia
Sastre Miralles, Natalia: De la biblioteca al CRAI

RECORDS D'UN SOMNI DES DEL FUTUR

Aguilera de Maya, Juan Luis: L'EPSG-UPV motor d'arrencada d'Acusttel
Fuster Embuena, María: Vendre una flor a la Rambla
Gómez Blanco, Agustín: De l'EPSG a la *Gastrocasa...* o com vaig convertir ma casa en un hotel.
López Cuenca, Luis: The Best Is Yet To Come
Montagud Climent, Mario: Marca Campus Gandia UPV: Una etapa de formació professional i personal
Zulueta Álvarez, Casilda de: *Dientes* i vagues

ANNEX: ELS PROTAGONISTES D' UN SOMNI FET REALITAT

Francisco José Mora Mas
Rector de la Universitat Politècnica
de València

EPSG 25 ANYS

Aquesta publicació naix amb motiu del vint-i-cinc aniversari de l'Escola Politècnica Superior de Gandia, i en qualitat de Rector de la UPV, tinc el plaer de presentar el llibre Escola Politècnica Superior de Gandia. XXV anys (1994-2019), que ens permet recórrer els inicis, el present i ponderar el futur del campus de Gandia a través de les aportacions dels membres de la seua comunitat universitària.

El llibre fa balanç dels nombrosos assoliments de l'Escola des de la seua creació, amb la participació de les cinc direccions, el personal docent i investigador (PDI), personal d'administració i serveis (PAS), alumnat, i finalment, els seus titulats, els qui a través de les seues experiències, ens permeten veure una projecció del futur de l'EPSG i la formació que pot oferir.

Una institució jove, dinàmica i adaptable a tots els canvis socials que l'envolta, l'Escola té com a encàrrec principal la formació de professionals multidisciplinaris que sàpien integrar-se en les necessitats del món laboral, així com la generació de coneixement que contribuïska al progrés de la societat.

Prova d'això és l'oferta formativa que dona resposta a les necessitats del seu entorn, destacant els motors econòmics de la zona, com el turisme o el sector agroalimentari.

Així mateix, les línies d'investigació i la producció científica provinent de l'EPSG han crescut de forma excel·lent i el campus de Gandia destaca en la transferència d'aquest coneixement científic i tecnològic a empreses o institucions.

En el seu vint-i-cinqué aniversari, arriba el moment de reflexionar sobre l'impacte que té l'EPSG en el seu entorn. L'Escola posa l'accent en la importància de la sinergia Universitat-Societat, alguna cosa que es fa visible amb l'excel·lent relació que manté amb les empreses de la Safor, i que es posa de manifest en la col·laboració del campus amb l'ajuntament de Gandia en la iniciativa estatal que va nomenar la ciutat de Gandia com a "Ciutat de la Ciència i la Innovació" l'any 2015.

Expresse el meu agraïment a totes les persones que han col·laborat en la creació de Escola Politècnica Superior de Gandia. XXV anys (1994-2019), i especialment a Santiago La Parra López, per la seua contribució a la publicació. També vull felicitar tots els membres de la seua comunitat universitària i a totes les persones que han contribuït al seu creixent i dilatat èxit al llarg dels anys. Finalment, desitge expressar els meus millors desitjos de continuïtat i un venturós avenir ple de nous projectes i iniciatives.

Jesús Alba Fernández
Director de l'Escola Politècnica
Superior de Gandia de la Politècnica
de València

XXV ANIVERSARI DE L'EPSG

L'Escola Politècnica Superior de Gandia de la Universitat Politècnica de València ha complit 25 anys. Amb aquest aniversari es consolida un somni de moltes persones que estimen la seua comarca i que volien que les seues filles i fills pogueren tenir una formació universitària de qualitat a la Safor. Al setembre de 1993 fa els primers passos l'Escola Universitària de Gandia, a la qual se li donà la seua essència amb les titulacions de So i Imatge i Forestals. A partir d'aquell moment, en 1994 arranca l'aulari al Grau de Gandia, i progressivament s'hi incorporen les enginyeries de Sistemes de Telecomunicació, Sistemes Electrònics, Turisme, Ciències Ambientals i Comunicació Audiovisual.

A poc a poc, la xicoteta Escola Universitària de Gandia es converteix en Escola Politècnica Superior de Gandia, una de les 13 escoles de la Universitat Politècnica de València i genera en el seu entorn un campus universitari real, completament instaurat, i viu. que contribueix al progrés de la societat. Prova d'això és l'oferta formativa que dona resposta a les necessitats del seu entorn, destacant els motors econòmics de la zona, com el turisme o el sector agroalimentari.

Durant aquests 25 anys, l'EPS Gandia no ha parat de reinventar-se, d'intentar ser diferent, i d'anar per davant amb plans i projectes nous. La conversió d'Escola Universitària a Escola Politècnica Superior, l'adaptació de plans d'estudi canviants i l'adaptació de diplomatures, llicenciatures i enginyeries tècniques a Bolonya, una crisi econòmica i de valors, i la posada en marxa de títols i dobles títols, són alguns dels reptes que ens porten a la situació actual. Pel camí hi ha hagut alguns fracassos que hem convertit en oportunitats, i molts èxits del bon fer conjunt de tota la comunitat universitària del campus de Gandia.

Un quart de segle després, ací estem. Ací estem amb cinc graus, tres dobles graus i quatre màsters universitaris, tots ells molt ben posicionats en rànquings nacionals i internacionals, i alguns d'ells únics a Espanya. Més de 5500 persones s'han titulat al nostre campus, i el nostre impacte econòmic és de més de 37 milions d'euros i quasi 800 llocs de treball directes i indirectes. Són els números que avalen l'èxit del projecte universitari fet realitat, l'EPS Gandia, però que alhora, comporten una gran responsabilitat de cara al futur.

Ara la pregunta és “quin futur volem per a l'EPS Gandia”, per al campus de Gandia. Si volem passar de la plata a l'or, hem de contestar la pregunta evitant centrar-nos en cicles de quatre anys i tenir altura de mires posant els llums llargs.

Contestar la pregunta no és fàcil. Algunes claus del futur estan en la diferenciació, la investigació i en la internacionalització, i en això s'ha de treballar. Cal augmentar les aliances amb universitats internacionals de prestigi, aconseguir certificacions internacionals, i apostar per fórmules pròpies de titulacions que siguen distintiu del nostre Campus i úniques respecte a altres campus i universitats més grans. Un d'aquests distintius que ens diferencie podria estar relacionat amb la mar.

L'EPS Gandia naix del somni i la il·lusió d'una comarca i 25 anys després està consolidada. El futur dependrà en gran manera en el manteniment d'aquest somni. No hi ha res com un somni per a crear el futur.

El futur comença avui, caminem junts.

El vint-i-cinqué aniversari, siga d'una persona física o d'una institució, és sempre bona excusa per a parar-se a reflexionar on estem, d'on venim i on volem anar. Això és exactament el que hem pretès fer amb aquest llibre, que per la seua naturalesa és una obra coral, si bé cadascun dels autors és responsable últim del seu text respectiu i els alumnes participants de moltes de les fotos. Vagen per davant les nostres disculpes als qui haurien volgut estar ací però no han pogut fer-ho per raons d'espai, que són molts, la qual cosa és un primer símptoma de la bona salut social de la nostra Escola. L'Annex, amb el nom de totes les persones (excepte error) que han contribuït a fer possible fins ara aquest projecte apassionant, és la nostra manera de donar les gràcies a totes i cadascuna d'elles, amb un record íntim i molt especial, que ens reservem, per als qui ja no estan amb nosaltres.

Quan fem la vista enrere en la vida de l'EPSG ens trobem amb una adolescència molt complicada per coincidir amb la reestructuració de l'ensenyament universitari (el denominat Pla Bolonya); una infància precària en infraestructures i, abans fins i tot del moment del part, una concepció atípica, que no va ser fàcil però que va acabar arribant a bon terme feliç per

la conjunció de les voluntats diferents dels qui podien fer realitat aquell anhel col·lectiu que va encertar a concretar-se en demanda social. L'EPSG va nàixer com un somni que a molts els semblava tan difícil, per no dir impossible, com que el sol isquera en plena nit.

Ho havia advertit Jaume Sisa en la seua entranyable cançó, ací ens ho vam creure i finalment el seu *Qualsevol nit pot sortir el sol* ens saluda tots els matins i ens convida a passar des del mural de l'àgora, que va pintar Toni Durà, recordant-nos que el somni que es va fer realitat cal cultivar-lo tots els dies. Però, a diferència del cantant que ens va prestar la seua idea, nosaltres no invoquem els herois dels còmics de la nostra joventut sinó el rigor de la investigació i la tasca democràtica i democratitzant de la docència.

L'advertiment optimista d'una alba nocturna s'acompanya en el nostre mural d'una xicoteta constel·lació d'estreles caudades, símbol borgià que fem nostre amb la consciència històrica de ser els continuadors de la pionera Gandia universitària que va crear Francesc de Borja i Aragó, IV duc de Gandia. Ben entès, clar, que la recuperació d'aquella tradició universitària, mig mil·lenni després, no és resultat d'un desig senyorial sinó realitat nascuda amb la clara vocació de servei públic i el propòsit de millorar, dia a dia, el nostre compromís social amb la ciència i la docència.

Els nostres límits geogràfics són hui els del planeta. Però les arrels que sostenen i alimenten el projecte que construïm diàriament s'afonen en un país amb característiques pròpies, com la seua llengua, a la qual per raons de coherència hem volgut correspondre ací sent conseqüents.

L'estrela borgiana condueix la nostra mirada literària en aquest balanç dels primers 25 anys d'història d'un campus, que va nàixer com un somni i que ara, aprofitant l'efemèride, volem donar a conèixer qui som, on estem i on volem anar, que és el més lluny possible. I això ja no és un mer desig, perquè tenim proves fefaents (aquí arrebpleguem algunes) que al campus de Gandia de la UPV estem treballant per formar professionals competents i fer-nos un lloc en el mapa mundial de la investigació científica.

Façana Escola Pia, antiga Universitat. Foto Arxiu Borja-Monrabal.

A l'editor només li queda donar les gràcies a tots els que han col·laborat en aquest llibre, especialment als alumnes Manu Vicente, Carlos Vilanova i, sobretot, Ana Gausach, Alba Ramírez i Javier Bonet. També als nostres col·legues Josepa Costa, la implicació de la qual ha anat molt més allà de la revisió lingüística, i a F. Javier Pastor, que ha millorat el llibre amb el seu disseny.

I deixar en l'aire una pregunta. Si una nit ací va eixir el sol, qui s'atreviria a descartar ara que un dia arribem a tocar les estrelles?

**QUALSEVOL NIT POT SORTIR
EL SOL**

Un somni col·lectiu

“¿Cómo puede hoy llamarse hombre culto, por más latín y griego que sepa, quien ignore, verbigracia, lo que es la fotografía, o una locomotora, o tantas cosas y procesos industriales, que pertenecen a la experiencia usual y casi universal en todos los pueblos más o menos civilizados?”

Francisco GINER DE LOS RÍOS
Escritos sobre la Universidad española, 1897.

“La ciencia sin los hombres de cultura, puede conducir, como sabemos, a la barbarie”

Ignacio RAMONET
Un mundo sin rumbo, 1998.

Una estrella entre dos sols sobre el cel de Gandia

El 21 d'abril de 1994 es va col·locar la primera pedra de l'Escola Universitària de Gandia davant Joan Romero (conseller d'Educació), Josefa Frau (alcaldessa de la ciutat), Pedro Miguel Sosa (vicerector d'Ordenació Acadèmica de la Universitat Politècnica de València, en representació del rector de la mateixa) i Rosario Santiago (presidenta de l'Associació Pro-Universitat de Gandia). Aquell acte protocol·lari era la materialització d'un anhel col·lectiu que a molts els podia semblar tan improbable com una alba en plena nit. Però va ocórrer i no resulta exagerat qualificar-lo d'històric ja que significava recuperar la vella condició de Gandia com a ciutat universitària, perduda l'any 1772.

Perquè quasi 500 anys arrere els gandians van tenir ocasió d'assistir a una cerimònia similar, si bé –això sí– amb protagonistes molt diferents i, per descomptat, en un context completament diferent. El 5 de maig de 1546 el P. Pere Fabro (el primer sacerdot de l'acabada de fundar Companyia de Jesús, que es trobava a Gandia de pas, camí de Trento) va col·locar la primera pedra del col·legi que s'anava a construir al nord de la vila, extramurs, en l'antiga ermita de Sant Sebastià. La segona pedra la va posar el mateix duc Francesc de Borja com a fundador, qui molt prompte va aconseguir del seu bon amic Pau III el breu pontifici (4.XI.1547) pel qual aquell Col·legi de Sant Sebastià es convertia, no acabat de construir encara, en universitat amb les mateixes atribucions i privilegis formals que les seues germanes majors d'Alcalá, Salamanca o París. Sembla clar, doncs, que la idea originària del duc no era tant fundar un col·legi sinó directament una universitat.

El segle XVI va viure una vertadera eclosió de nous centres universitaris a Europa, el de Gandia entre ells, la respectiva acta de naixement de la qual encara sancionaven reis i papes ja que aquestes institucions docents estaven directament al servei de la corona real o de la tiara pontifícia. El nou Estat modern, inspirat en la doctrina de Maquiavel, necessitava d'una legió de buròcrates, polítics i diplomàtics ben formats, així com de militars professionals amb coneixements de Matemàtiques i Geometria necessaris per a dirigir uns exèrcits cada vegada més especialitzats, capaços de respondre a les exigències tàctiques de les noves armes de foc. Arcabussos i canons relegaven l'eficàcia de la força bruta i substituïen la gosadia personal per la planificació estratègica de les batalles i organització dels exèrcits, alhora que en el camp de batalla es multiplicaven les baixes i les ferides causades que requerien la perícia de cirurgians destres i ben formats en la universitat. Les flamants Facultats de Medicina competien en prestigi amb les de Dret, escola de buròcrates i polítics. Amb raó enyorava El Quixot *“aquellos benditos siglos que carecieron de la espantable furia de aquestos endemoniados instrumentos de la artillería, als inventors de la qual augurava un lloc destacat en l'infern”*. I, com a cavaller, es lamentava que *“es más fácil premiar a dos mil letrados que a treinta mil soldados”*.

Entre els diversos prototips de dona amb els quals es va topar “el hidalgo” manxec cap era universitària. I no és casualitat, perquè el nou Estat modern va cimentar la seua base col·locant calladament sobre el cap de les dones la pesada corona de “reines de la casa” amb l'encàrrec exprés de parir soldats per a l'exèrcit real i contribuents per a sufragar les creixents despeses de la nova monarquia, luxes cortesans inclosos. Els fonaments, ja se sap, són la base

oculta de l'edifici i per a complir amb aquestes dues comeses estratègiques les dones no necessitaven estudiar. I menys encara en universitats com la de Gandia, gestionada pels màxims defensors de l'ortodòxia catòlica davant de la Reforma protestant.

Encara que a Gandia també es va poder estudiar Medicina i Dret, les seues primeres càtedres van ser de Gramàtica, Teologia i Filosofia. Certament aquesta universitat mai va gaudir del prestigi científic de les seues germanes majors amb les quals compartia privilegis i sempre va ser vista amb un gens dissimulat recel per l'Estudi General de València perquè li llevava alumnes. Al costat d'aquestes certes constatades i reconegudes, Gandia pot i deu enorgullir-se d'haver acollit la primera universitat regentada pels jesuïtes i, com a tal, haver sigut cap de pont en la tasca pedagògica de la Companyia de Jesús. La dada no és anecdòtica ni fútil tenint en compte que l'ensenyament no figurava entre les preocupacions inicials d'Ignasi de Loiola quan en ple segle XVI, ja amb la impremta facilitant la difusió d'imatges i textos, va pensar fundar un nou orde religiós dedicat explícitament al servei del Vaticà amb dos objectius fonamentals: defensar l'ortodòxia catòlica (l'autoritat papal) davant de la Reforma protestant i portar l'Evangelí als llocs més remots (com prompte faria Francesc Xavier a la Xina i el Japó).

Francesc de Borja va afegir la funció docent com a tercer tret característic de l'ordre ignasiana, convertint la seua Gandia natal en el germen de la potent xarxa universitària que la Companyia de Jesús ha acabat teixint per tot el món, des de Georgetown (Washington) a Tòquio, passant per Lima, Harare, Beirut, Goa o Hong Kong... Per les aules de Gandia van passar personatges tan il·lustres com el cronista Gaspar Escolano, Baltasar Gracián (qui es va fer ací escriptor), l'il·lustre hebraïsta i ministre il·lustrat Francesc Pérez Bayer (reformador dels col·legis majors durant el regnat de Carles III), monsenyor Felip Bertrán (bisbe de Salamanca i assot de la pròpia Companyia de Jesús), el castellanenc Antoni Ponz (autor del famós *Viaje de España*) o el botànic Antoni Josep Cavanilles...

Tant la universitat borgiana com l'actual Escola Universitària van nàixer en un moment de profunda transformació de Gandia. Els set anys que Francesc de Borja i Aragó va governar el ducat (1543-1550) van canviar per complet la seua ciutat natal. A més de la nova universitat extramurs i ampliació de l'hospital de Sant Marc, el IV duc va dotar la vila d'un nou recinte emmurallat per ponent per tal de protegir el seu eixample urbà renaixentista de llargs carrers traçats a cordill, del qual el Torrelló del Pi és testimoniatge material.

Mig mil·lenni després, l'Escola Universitària va ser un element més de la transformació que va conèixer la capital de la Safor durant els anys 90 del segle passat, que no solament va implicar canvis urbanístics transcendents (com la conversió en zona de vianants del centre històric) sinó la dotació de serveis de gran ciutat com, per exemple i limitant-nos al terreny cultural, la creació de la Universitat Popular i la d'Estiu, cinema Pot, Arxiu històric i xarxa de biblioteques municipals (germen de l'actual IMAB, que és modèlic) o la creació del CEIC Alfons el Vell. Gandia, convertida en referència cultural del país (s'ha parlat de "la Florència valenciana"), va demostrar ser digna hereua del passat literari esplendorós del Segle d'Or valencià i continuadora de la tradició universitària borgiana.

Curiosament, tant aleshores (s. XVI) com ara (en el XX), les classes universitàries van començar a impartir-se en locals improvisats a l'espera de la construcció de les seues respectives seus definitives, totes dues de nova planta. La universitat borgiana va tirar a caminar en el propi palau ducal i els seus primers professors, jesuïtes vinguts de fora (la majoria de Portugal), es van allotjar provisionalment a la “casa de don Alonso”, actual col·legi de carmelites, que pertanyia al cavaller de l'orde de Sant Jaume don Alonso de la Serna (majordom major del duc) i servia com a graner senyorial. L'actual Escola Universitària, per la seua part, es va estrenar el curs 1993-94 en unes dependències recentment construïdes d'un altre col·legi religiós, el de les escolàpies en aquest cas.

L'EPSG rendeix tribut de filiació a l'originària institució borgiana adoptant com a emblema corporatiu propi l'estrella caudada que figura en l'escut municipal de Gandia en honor del seu patró. L'origen d'aquest símbol astral associat al sant duc creiem trobar-lo en l'hagiografia de sant Francesc de Borja escrita en 1702 pel jesuïta Álvaro Cienfuegos, qui narrava així el que presentava com a prodigi del cel per a anunciar el naixement d'un sant a Gandia aquell 28 d'octubre de 1510:

Dexose, al fin, ver en el nacimiento de Francisco un luciente planeta entre el signo de Tauro (que honra el escudo Borja) y la constelación Cassiopea..., significando el cielo... que el niño que nacía en el palacio Borja... avía de ser no solamente Doctor en la Theología Sagrada, no solo ilustre cathedrático y gran maestro de la Theología Mística sino que avía de ocupar la más difícil y más gloriosa cátedra...

Aquest pretès prodigi sobrenatural estaria directament inspirat en el descobriment per Tycho Brahe (1546-1601) d'una supernova en la constel·lació de Cassiopea. La felix troballa, que va tenir una enorme ressonància en el seu temps (i va fer famós i molt ric a l'astrònom danès), va tenir lloc l'11 de novembre de 1572; és a dir, molt poc després de la mort de Francisc de Borja a Roma i estem convençuts que aquella famosa notícia va ser oportunament aprofitada pel cardenal Cienfuegos per a afegir-li llustre a la biografia del duc de Gandia des del moment mateix del part.

En l'EPSG no ens preocupen els miracles ni les devocions, però tenim assumit com a lema poètic que *Qualsevol nit pot sortir el sol*. La consciència de ser continuadors, “de facto”, de la tradició universitària gandiana ens obliga a renovar el nostre compromís amb aquest projecte de servei públic que va nàixer, fa ara 25 anys, com a resultat d'un anhel col·lectiu i continua mirant el món des d'aquest mateix racó del país.

Història d'un anhel col·lectiu

Unides per una estrella simbòlica, però separades per mig mil·lenni, la diferència més clara de l'EPSG respecte a la universitat borgiana està marcada pel seu caràcter de servei públic. La nostra universitat va nàixer emancipada de tuteles senyorials i servituds envers la monarquia o el pontificat, perquè el seu compromís des del primer moment és en exclusiva amb la ciència i la docència en una societat democràtica.

El pes inexorable de la història imposa diferències abismals en un lapse cronològic tan gran que ni tan sols les dimensions del món es perceben avui, en el segle XXI, igual que en aquell llunyà segle XVI. Perquè mentre que el viatge de Colom va eixamplar els horitzons coneguts i es va enfrontar a cultures desconegudes, l'actual globalització redueix el planeta i accelera la tendència a la uniformització cultural, la qual cosa no deixa de ser també una forma d'etnocidi més lent. Aquesta tendència darwinista contra les cultures més xicotetes ja va ser anticipada per la “cultura de masses”, la gran novetat del segle XX, amb aquell “trist aspecte d'asfixiant monotonia que va prenent la vida en tot el continent” del qual es lamentava Ortega des del seu eurocentrisme elitista en *La rebelión de las masas*. Una conseqüència pròxima i immediata de la nova realitat globalitzada és que avui l'Escola de Gandia ja no limita (ni competeix, dit en termes mercantils) amb l'Estudi General de València al nord i l'oriolana universitat dels dominics pel sud sinó amb la d'Oulu (Finlàndia), la Tècnica de Colònia (Alemanya), “la Lumière” de Lió, la “Sapienza” romana, la de Mendel (República Txeca) o la turca d'Anatolia, per citar les últimes destinacions acadèmiques preferides pels nostres “erasmus”...

Una de les més eloqüents diferències que imposen aquests cinc segles transcorreguts ens l'aporta la constatació objectiva que mentre en la universitat borgiana no es va graduar cap dona en els seus més de dos-cents anys de vida (1549-1772), la jove EPSG ja ha estat dirigida per una dona (que no serà l'última) i el percentatge creixent d'alumnes dones ha aconseguit el 47.6% del total del seu alumnat en els sis últims cursos acadèmics. Des de finals dels passats anys 90 el nombre d'alumnes femenines supera per primera vegada al d'alumnes masculins en el conjunt de la universitat espanyola i també en l'EPSG elles són majoria en els graus de Turisme, Comunicació Audiovisual i la doble titulació Turisme-ADE. La balança del compte global encara segueix al nostre campus lleugerament inclinada del costat masculí per la diferència en Ciències Ambientals (on és cada vegada menor) i, sobretot, pel pes del recent grau en Tecnologies Interactives i el d'Enginyeria de Sistemes de Telecomunicació, So i Imatge. Observant amb un mínim d'atenció l'entorn social, en general, i si en els laboratoris de la nostra Escola ocorre el mateix (com no pot ser d'una altra manera) que diàriament constatem nosaltres a l'aula, no sembla molt arriscat vaticinar que dins de 25 anys també l'actual relació percentual professors-professores haurà donat un gir.

L'origen de les lògiques diferències entre l'actual EPSG i el seu antecedent universitari local es remunten a la pròpia gènesi d'una i l'altra institució docent. Perquè mentre la universitat borgiana va nàixer de dalt a baix, fruit d'una decisió senyorial, l'origen de l'Escola Universitària va seguir una direcció contrària, de baix a dalt, en tant que va ser el feliç resultat d'un vertader anhel col·lectiu que va aconseguir involucrar les diverses institucions implicades perquè el 21 d'abril de 1994 es col·locara la primera pedra d'un aulari, que es va inaugurar sis mesos després, el 25 d'octubre.

Aquell somni col·lectiu va acabar fet realitat gràcies a la implicació de col·lectius socioeconòmics i culturals locals i comarcals, a la sensibilitat social mostrada per la Universitat Politècnica de València i a l'agilitat de les institucions públiques, entre les quals cal destacar l'actuació exemplar de l'Ajuntament de Gandia ja que els respectius interessos partidistes van estar sempre subordinats a l'assoliment d'aquest objectiu comú. Al Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) li va correspondre l'execució del projecte, com a força política majoritària municipal, però mai hauria pogut

Para seguir leyendo haga click aquí